

Наталія Ясіновська

Я 81 Любов, дідусь і помідори [Текст] : повість / Наталія Ясіновська. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2021. — 240 с.

ISBN 978-617-679-768-5

Тринадцятьрічна Олеся мешкає з дідусем і бабусею та живе звичайним життям підлітків: ходить до школи, проводить час зі своїми найкращими подругам Інною та Аліною, поглядає на хлопців... Аж поки в один момент усе не змінюється.

На заміну її улюбленному вчителеві літератури приходить молодий студент, а дідусь дівчинки раптово захворіває. Олеся лишається наодинці зі своїми переживаннями. Аж поки новий учитель не пропонує учням вести шкільний блог, куди дівчина звіряє свої почуття. Так, крок за кроком, її життя набуває нових і зовсім неочікуваних барв.

УДК 821.161.2-3

© Наталія Ясіновська, текст. 2021
© Катерина Сад, обкладинка та форзаці, 2021
© Ваня Unicorn, ілюстрації коміксів, 2021
© Видавництво Старого Лева, 2021

ISBN 978-617-679-768-5

Усі права застережено

НОВИНИ

Вийшовши зі школи, Олеся помахала на прощання Інці з Сергієм, які поспішли на маршрутку.

— Добренько, Олесю, я тобі ще подзвоню сьогодні! — гукнула Інка, вибігаючи за ворота.

Олеся зітхнула. Зазвичай у ті дні, коли Інка одразу їхала додому, а не гуляла із Сергієм містом, вона й дзвонила. І не раз. Або один раз, але на годину-півтори. І говорила здебільшого Інка. Переважно про Сергія. Так, ніби нічого цікавішого на світі не було. А ще про здорове харчування. Олесі було досить лише ствердно мугикати. Якщо ж вона мугикала не в тему, Інка перепитувала, чи все вона розчудла; тоді Олеся знала, що треба мугикати не ствердно, а заперечно. Часом й навіть вдавалося зробити домашку з матъохи, поки вона отак мугикала до Інки. А часом її рятував

дідусь. Побачивши, як сумно вона зітхає, зиркаючи на телефон, він голосно гукав:

— Олесю! Ходи-но сюди, мені потрібна твоя допомога!

Тоді Інка швидко прощалася.

Олеся ще проводжала поглядом Інку, яка безупинно щось торохтіла Сергієві, коли її на-зdogнала Аліна. Простеживши за її поглядом, вона лише буркнула:

— Ну звичайно, знову Сергій Й на вокзал проводжає.

Аліна недолюблювала Інку. Вона дружила із Сергієм ще до її появи в класі. Вони разом їздили до школи та поверталися додому, бо жили поруч. Але все змінилося, відколи з'явилася Інка. Вона вміла так кокетувати, що всі одразу починали говорити їй компліменти. В Інки була білоніжна шкіра і розсипи веснянок на обличчі. Точніше, не тільки на обличчі. Спочатку вона з ними боролася, а потім «попришибла себе такою, як є».

— Я б повісилася, якби в мене було стільки веснянок, — пирхала Аліна. Ну, їй то справді важко зрозуміти, вона ж від природи смаглява, а коли засмагала, то ставала майже мулаткою. Навіть прізвище неймовірно пасувало до її смаглявості — Чорна!

А Олесі Інчині веснянки страшенно подобалися. Здавалося, саме вони надають їй неповторного шарму. Ну ѹ усмішка. Олеся

не дивувалася, що Сергій запав на її подружку. Налевне, якби вона була хлопцем, то теж закохалася б в Інку. Чи принаймні в її усмішку.

«І як їй вдається так усміхатися?» — думала часом Олеся і навіть тренувала усмішку біля дзеркала. Та в неї так не виходило.

В Аліні — довге волосся, чималі груди й грайливі бісики в очах. У Інни — білоніжна шкіра, сузір'я веснянок і найчарівніша усмішка на світі. А що особливого в Олесі?

«Мишка мишикою...» — думала вона, розглядаючи себе в дзеркалі й порівнюючи з подружками. — Волосся цілком собі звичайне. Тоненьке, мишачого кольору. Пласка, як дошка. Ну ок, майже як дошка, бо все ж таки щось там трішки є. Але не таке принадне, як в Аліні, коли вона в обтислій блузці. Шкіра не білоніжна, але ѹ не смаглява, така собі, зовсім ніяка. Очі... Кари, глибокі, сумні». Певне, очі — чи не єдине, що Олесі самій у собі подобалося. Але хто ж зараз дивиться на очі?

До ліцею Олеся ходила пішки. Коли вона була першачкою, то був ще не ліцей, а звичайна школа. А тепер навчатися тут престижно, тож Аліна із Сергієм їздили до ліцею з іншого кінця міста. Інка взагалі добиралася приміським автобусом, або ж тато підвозив чи забирає її машиною.

Олеся любила обох своїх подружок однаково. І обох не розуміла: що вони знайшли

в тому Сергієві? Її він не цікавив ні як хлопець, ні як друг.

— Проведеш мене до зупинки? Все одно Сергій ту принцесу проводжає... — попрохала Аліна.

— Проведу. Тільки не обговорюй Інку. Вона моя подруга. Так само, як і ти. І я не хочу вислуховувати всі ці ваші скарги.

Аліна хотіла перепитати: «Наші? То вона тобі щось на мене наговорює?!». Але, подивившись на подругу, передумала. Натомість запитала:

— Ти чого така серйозна? Якісь проблеми?

— Та ніби ні... — знизала плечима Олеся. — Думаю, хто тепер зарубіжку викладатиме.

— А-а-а... — потягнула й собі Аліна, здмухуючи з очей неслухняну гривку. — Оце так файну штуку Павло Васильович утнув. Від кого-кого, а від нього такого ніхто не чекав.

— Я рада, що він поїде вчитися до Америки... — задумливо сказала Олеся, підкидаючи кросівками перші жовті листки. — Йому тісно в нашій школі... Але з ним було цікаво. Мені дуже подобалися вільні завдання. Коли треба було написати стару казку по-новому, пам'ятаєш?

— Ага, коли наш Міха написав про Колобкабайкера, який обганяв усіх звірів, а потім врізався в небошкряб. Пам'ятаєш, він так і написав! — Аліна розсміялася.

— Так, і після удару тісто розтеклося по стіні, — продовжила Олеся, сміючись. — Хіба таке забудеш? Бачиш, Павло Васильович навіть у Михайличенкові зміг пробудити тво-о-орчість. А що буде тепер?

— Та якось буде. Сподіваюся, все ж приайде хтось кращий за математичку.

— Аліно, стоп! Про страховиськ — ні слова!

— Ок. Я часом забуваю, що у вас особлива любов, — зіронізувала Аліна, малюючи в повітрі «лапки».

Вони вже стояли на зупинці.

— А ось і моя тарадайка. — Аліна спрітно застрибула в маршрутку. — Цьом-па!

Олеся послала подрузі повітряний поцілунок і завернула до хлібного кiosку. Не пригадувала, чи є вдома хліб, але, якщо немає, бабуся точно відправить її купити. То краще вже зразу. Чорний бездріжджовий — для бабусі, батон — для дідуся і булочку для себе.

Олеся йшла, гризла булочку і всміхалася своїм думкам. Якби поруч була Аліна, точно з докором зиркала б на неї — вона не єсть булочки. Точніше, єсть, але зрідка. А хоче завжди, коли бачить. Та не дозволяє собі, бо вважає, що й так повновида. Олеся на те заперечує, що не всі ж мають бути такими худощими, як вона. І що її худорлявість створює їй купу проблем із вибором одягу і взуття. На чоботах завжди халави теліпаються, замість того щоб

красиво облягати ногу. Та й одяг хочеться вже не дитячий, а він висить на ній, як на вішаку.

Якби з нею була Інка, дивилася б на Олесю з осудом і казала б, що та не дбає про своє здоров'я. Інка схіблена на здоровому харчуванні. Уранці єсть вівсянку з пророслими паростками пшениці і зварене на м'яко яйце. До школи бере бездріжджовий хліб, сир і дивні на вигляд перетерті овочі, а вечереє нежирною рибою чи м'ясом з овочами. Звісно, в гостях її доводиться вибирати щось із запропонованого, та й часом вона все ж ходить із Сергієм на піцу чи в якусь кафешку, але бере щось найпростіше. Тим часом Олеся з Аліною зупиняють свій вибір на чомусь жирному і щедро здобреному кремом.

От хто б її зрозумів, то це мама. Недаремно ж вона розповідала, що, коли була вагітна Олесею, ледь не щодня їла булочки із тістечка... Коли наступного разу говоритимуть по скайпу, треба запитати в неї, чи її і зараз смакують булочки...

— Я вдома! — гукнула Олеся, відчинивши двері.

Коли з кухні вийшла бабуся, дівчина віддала їй пакет із хлібом.

— О, це добре, бо я хотіла просити тебе купити хліба, — сказала бабуся якимось безбарвним голосом.

Не обійняла, не спітала, як справи у школі. Олеся вичікувально вдивлялася в її обличчя.

— Добре, що ти прийшла раніше за дідуся. Треба поговорити.

Олесі здалося, що за день бабуся осунулася і постаріла. Але такого не буває. Як давно вона по-справжньому вдивлялася в бабусине обличчя? Все школа та подружки. Та розмови з мамою по скайпу.

Олеся, мов зачарована, пішла за бабусею у вітальню. Бабуся обернулася:

— Ти руки помила?

Ну звичайно! Певне, навіть якби трапилася пожежа чи яка інша біда, бабуся перепитала б, чи Олеся помила руки.

— Я там нове мило поклала, візьми його.

— Угу, — муркнула Олеся, зиркнувші на рожевий брускок із дивним запахом, і натисла собі в долоню улюбленого рідкого мила з ароматом лаванди. Вони якось купили його разом із дідуsem. І хоч воно було ледь не вдвічі дорожче за їхнє звичне, дідуся одразу погодився. Він готовий був виконувати будь-яке її бажання. У межах розумного, звісно.

— То про що ти хотіла зі мною поговорити? — запитала Олеся.

Бабуся зітхнула.

— Не знаю, з чого почати... Усе це так несподівано, так складно...

Олеся мовчки чекала. Її здавалося, що вона навіть не дихає.

— У дідуся рак.

Олеся німò дивилася на бабусю. Не кліпаючи. Дівчина мовчала, але її очі кричали: «Як це можливо?! Ні! Тільки не дідусь!». Як таке могло трапитися? Дідусь, який завжди був поруч. Дідусь, який дмухав на її ранки й подряпинки, навіть найдрібніші, щоб не боліло, і носив на руках, якщо вона падала і збивала коліно чи лікоть. Дідусь, який завжди її захищав і підтримував. Дідусь, який майже ніколи не хворів, пішки ходив через усе місто, на велосипеді їздив по городі і в ліс по гриби та ягоди. Її дідусь? Ні! Цього не може бути!

— Я хочу тебе попросити... — знову заговорила бабуся.

«*Та про все на світі! Заради дідуся я зроблю все! Покинути школу? Так, я готова! Я можу доглядати його, справді!*» — думки роїлися в голові, випереджаючи одна одну, але Олеся мовчала, чекаючи, що ж скаже бабуся.

— Розумієш, точно не відомо, як саме можна захворіти на рак...

Ні, в Олесиному погляді не було розуміння.

— Коли я лежала в онковідділенні, — хоча в мене їй не було онко, — і палату, і всі ліжка та тумбочки після хворих дуже ретельно обробляли. Не так, як у звичайних лікарнях. Де я тільки не лежала, тож добре знаю.

Олеся мовчала, хоча їй уже не подобалося те, що казала бабуся.

— Тому я хочу, щоб ти користувалася окремим милом, витирала руки власним рушником і не сідала на дідусеве крісло чи диван.

Олеся мимоволі перевела погляд із бабусі на диван, на якому вони сиділи.

— Я перестелила покривало. Але це буде дідусів диван. Він і так тут спав останнім часом.

Олеся не вірила власним вухам. Дідусь захворів, а бабуся говорить про такі дурниці! Так, вона знала, що бабуся з дідусем останні кілька років живуть, як пес з котом, постійно сваряться, хоч і намагаються стримуватися в її присутності. А вона не втручалася, бо любила обох і не хотіла нікого ображати, ставши на чийсь бік.

Олеся відчувала, що з дідусем щось не так... Він швидше втомлювався і більше спав, а бабуся давно вмовляла його піти до лікаря... От він і сходив...

Не дочекавшись від онучки її слова, бабуся продовжила:

— А ще я купила тобі гумові капці, щоб ти не ставала у ванну босими ногами.

— Що?! — Олеся зірвалася на крик. — Оце вже ні! Ніяких капців! І я попереджаю тебе, що їй далі користуватимуся своїм улюбленим милом, яке ми купили разом із дідусем!

Бабуся то розкривала рота, щоби щось сказати, то міцно стискала її закушувала губи. Очі блищали від стримуваних сліз.